

რადამი
სამონსონოვის ქუჩაზე, ნაზაროვის სახლში, პირ. გულ. ავლანტურ გიმნაზიის ეკლ.

ჩუკის-ძიკურა, ბილგის თბილისში (დროვის) რედაქციამ, უკრაინის, ბოლშევიკების წინააღმდეგ, გამოცემულ ნაშრომების აღწერა: *Въ Тифлисе, 15. Января 1906*

«დროვის» ფასი
მთლიან წილს... 9 მან.; ნახევარი... 3 მან.
ექვსი თვის... 5 მან.; ერთი თვის... 1 მან.

დროება

ბაშოლის ძომელ ლეო ორბელიანი ბარდა.

წ. ი. ბინსანდონის
სურათები რვა კამ. განცხადება მოიხსნა პარიზის რუსულ და სხვ. ენებზე.

თუ საქართველოს მოსახლე, რედაქცია განსწავლავს და შეამოწმებს დასაბეჭდავ ნაშრომებს. დაუზღვევლად მოწოდებს რედაქციას თუ დაუკრძებს ვიწროს.

მიიღოდა ხალის-მოსწავრა
ამ 1884 წლისათვის განსეთს

დროებაზე
(წელიწადი მეცხრამეტე)

თარიღი, «დროების» რედაქციის კანტორაში, სიბინძონოვის ქუჩაზე, ნაზაროვის სახლში, პირ. გული კლასიკური გიმნაზიის ეკლ.

თიღები, განთ. რანსტამამევილთა.

ქაშაინში, გვიდაბების წიგნის მასწავლებელი, ბუღალრთან.

ბათუმში, წინა-კითხვის სკოლის მასწავლებელი ბ. ი. ნათქაძისთან.

ზარსში, საზოგადოების დეპუტატი, ახალი თეატრთან.

ქვემოთ გარეუბნ მცხეთრების ამ დროსთვის უნდა დაბარდნ განსეთს: *Въ Тифлисе, въ редакцію «Дროება».*

ფასი სხვის-სამოწვევისა

წლით (12 თვით) — 9 მან.	6 თვით — 5 მან.
11 თვით — 8 მან. 50 კ.	5 თვით — 4 მან. 50 კ.
10 თვით — 8 მან.	4 თვით — 4 მან.
9 თვით — 7 მან. 50 კ.	3 თვით — 3 მან.
8 თვით — 7 მან.	2 თვით — 2 მან.
7 თვით — 6 მან.	1 თვით — 1 მან.

სკოლის მასწავლებელთათვის წლით—7 მან., 6 თვით—4 მან., 3 თვით—2 მან.

გვერდი-ფული სხვის-მომწვერმა გზებთვის დაბარებისათხანვე უნდა გამოგზავნოს რედაქციისად.

მანათში, რომელიც, რასაკვირველია, ვერ შეუძლებს დაეცემა ეკონომიკური და სურვილი სწავლის შეწყვეს. ის სურვილი, რომელზედაც სკოლები იმყოფება, ისე მოსურვებთ არაან სხვა საფუძველზე, რომ შეუძლებელი იქნება ყმა-ცივილი დაიარსებდეს სკოლაში, უმეტესად ზამთარში, როდესაც ყველა უნდა შეკრებილი იქნას. **თუ** როგორც მიიღეს სწავლა ამ ხურობისთვის, რომლებშიც, იქნება ეტყობა, რომ ამ უნდასწავლად 4-5 წელს რევიზორს ვერც ერთი მოსწავლე ღირსად ვერ უნდახვს საბედშილო ხარჯზე მიიღოს რომელსაც **სიბილისის** სასწავლებელში.

ზემოსტერებულ სამი სკოლიდან ყველაზე წარმატებით მიიღეს ს. მანათის სკოლის საქმე. რასაკვირველია, წარმატების მიზეზად ითვლება სკოლის მასწავლებელი ბ. ნ. სამაგლიშვილი, რომელსაც ენციკლოპედია ხარჯზე ხელი თავის მხიშე მოვალიზისათვის. მაგრამ მართლაც მანათის სკოლაში ვერ შეუძლებს დაეცემა ეკონომიკური მხრივ. შეუძლებს დავასაბუთოთ ჩამდენივე საფუძველი, რომელიც სკოლაში შედებებს აქეთ თიანთ ხარჯზე.

შინაში მარონი

ამ თვეცა მძევლისაში მართლმადიდებელ ქართველებს აღმდებელი ნებისა საზოგადოება ეცადა, რომ სწავლა-განათლების საქმე წინ წაეყვ.

ნენბა, მაგრამ, საწმუხარად, ზოგის მხარის მსგეში ამ საქმეში დიდი ნაბიჯი ვერ გასადგა. მთელს ზოგის მხარის მსგეში იმყოფება მშობლივ სამი სკოლა: ჯაბაშო, ბუგაშო და

სხვის სიტყვასა და წინდაუბედავად პირდაპირ გამოცხადებთ ასეთი შეხედულება გავრცელდა. მაგრამ მისი ამოღებისთანავე იძულებულნი გახდით ნეგზე გვეყენით.

მშალო გინდა ვაგასწავლოთ ჩვენი მშობლივობა და სწავლებელი ვიჯივართ, რომ მძევალთა ძალიან ჩამკმერავი ყოფილა. ისეთი ბასრი ცხილები ჰქონია, მეტადრე იმის ხეტიალი შეუძლებელია, რომ სწორედ სამშინში. წარმატებითონ ბ. ხეტიალს დაურღობლობა, ვაეცკობა, მამაკობა და კიდევ ბევრი სხვა რამ: ჩვენი ბავშვის მშობლივობა პირდაპირ «გრაფიკა» დაუხმას. ბევრად ერთბაშად ანაწილდა მათი იხმერვობის გამო, ბევრმა სოკოთონ სქემა, რომითონ ბ. ხეტიალთ ძალიან სწორი აღივალდა ვალტერ-კუბლიკოვი, ისე ვერ ბავშვის მშობლივობა ვაეცკობა, მაგრამ ისეთი ამოთავალწუნებელი ყოფილა საზოგადოებრივი, რომც. «დროება»-ს კი ვერ მიიღებენ.

მა, რასაკვირველია, უფრავალი დამკმერავი, რომელიც ვერას დროს ვერ შეეძლება ბ. ხეტიალის ვოლტერ-ბასან... მთხილბილი, არაიხმერ მისი აღივებს რუმე მძევალთა. ის კი არა თუ, პირველად იმან იმხივებლა შესახებ, მაგ, იმისა, რომ სათავად-აზნა-სოფო სკოლის კომპარტის წყურბლი დროებითი ვადლებული დღებშიც გაწვდებენ საქმესა. ამისთანა უფროა მოიღებენა რომ გამოაშკარავონ გა-

«დროების» მქელტონი, 22 იანვარი.

არაბი.

თუ ერთი მაიმეხი, მუხრანე დეკა-მელას; ვესტე ყივია ჰქვიანს წინა, უკოვარება ფეხის ვეფას.

კუდიანი, ზაქრინა, სასაცილო რამე იყი; ერთსელ სასწრაო მოსიწინა და ჰქვიანს სხლი მძეკო.

ეცხენება ის პირ მურადი, ის ურუბე და სამეკელი; თუწე იმისა ჩამბა სილას და მუფეფილი. *)

კვირის საშუაარი.

აი მუხრანე ყივიაზე... ჯდობლა სავალტო რეფეს მხმსხმეს... ნეგალი და მუხრანე რეფეს... ქვემოთ მძეკო. რა... ერთი პირდაპირი.

პირაორტა-უნებდა დიბინისელი მძეკას... მუწმების-მურეობა... ჩვენი აქ სასტუმრო მძეკაზედა კი არა ელა-პირაკობი, არამედ ვა. მძეკაზედა. იქნება ბევრნი მათში დანსტეხებებს ვერც კი მხედრენ, მაგრამ ჩვენი კი, განხილბილი უნდა ესთავთ, ამ განსტეხებებს უნდა ეთავთ. პირაორტი ისა, რომ სასტუმრო «მძეკა»-ს ოქსამ-შოგის ქართველსა ფუფურებს, მანან, როდესაც ვაგ. მძეკაზეა ბ. პირაორტის ქართველსა მოპირდაპირედ არის. პირველი ყმა-მუხრანე უკრის მოთხოვნისთვის, მეორე კი უნდა უნდა-სურე-ბოდეს სულის საქმეს. ძალე ბევრნი სხვა განსტეხებებს არის ამ რაობა და-წესებებულთა ზოგის, მშობლივ ჩვენი ვაგებებდა ელაპარაკობთ, და არა სასტუმროებდა.

მა და, პირაორტი ენები სპირმიდენ მძეკაზე, ვითომც ის პირდაპირი, მუხრანე უსიკრება და მეტად წყნარი იქნა განუხილი იყოს. ჩვენი აუკეთი

წვთობა, ვანა მეთრ დეწლილი უნდა მოიხმეზობილას მას საზოგადოების წინააღმდეგ სულად არა მუც მძეკარისზე უნდაცხივოს. მეთის საქმარის ლეწილს, მგონი, ჩვენი ბ. ხეტიალს მეტრ ვერ ვინ შეუძლებ... მანა კიდევ ჩამოთვლიათონ რა საქმარის მშობლივ, ყოველი ექვს განსტეხავიდა, არც იმას დეფერავთ, რომ ბ. ხეტიალს ნამდვილად ამარაობებს თავის შესაძლებლ სახელს. ბი ამიკრავი არის სული, რომ აღმანან საქმარის არის ამდენენ სახელს. ზოგი ვერ არც კი დაბადებულა, და ნათალივონს მუხრანე ზოგს რასად ზოგს რასა. მუხრანე იფიქრება, რომ ვერ აღმანან კარგა გამოიჩინოს, ვანა-ბავშვის გა-მოპირიონის ტრადიტებ, მძეკაზედა ხეტიალისა არ იყოს, და მერე უწო-დებდენ მას სახელს. ეს კი პირისა, რომ სამართალივალბებელი მას არ დასტავის ვაგის მქელას შესაძლებელი მოუწერს თავის დროზე...

დასტეკის მუხრანე კარი, აღივანება მიაგანს; მამაშვილსან გუგუზისმხარე ტრადიციულ, როგორც ვინ.

გეოთ ვეი; თიით ვეი, გურას ვახსად მაიმეხი; მუხრანედა კანაგე, დეკმართა თუწე მუნა.

კეთის ვიხილბებთა მუხრანე, სამართალივალბებელი მუხრანე, — მამაშვილსან და ან დეკა, თუ რა სამეკელი იყო.

და რომ ვაგად მაიმეხი, მამაშვილსან მოსიწინა, განსტეხებებს დასადრ წინა, ჩვეუდა იყო მათი ვეგას.

*) მინანის მუხრანე სლილი ხუნენ და მუხრანეს ვეწობა ჰქვიანს.

მა, რასაკვირველია, უფრავალი დამკმერავი, რომელიც ვერას დროს ვერ შეეძლება ბ. ხეტიალის ვოლტერ-ბასან... მთხილბილი, არაიხმერ მისი აღივებს რუმე მძევალთა. ის კი არა თუ, პირველად იმან იმხივებლა შესახებ, მაგ, იმისა, რომ სათავად-აზნა-სოფო სკოლის კომპარტის წყურბლი დროებითი ვადლებული დღებშიც გაწვდებენ საქმესა. ამისთანა უფროა მოიღებენა რომ გამოაშკარავონ გა-

იქმნას მიღებული, ისე 1867 წ. ტარაძე დარჩეს და ამ ტარაძეს მოაქვდაც ფისი იმ სოფლის კავადანს: გადმოტანაზე, რომელიც უწინდელზე ესეა ბევრად იაფი. ამასთანვე იმ სოქონალის ვადანს: გადმოტანის ფისი, რომელსაც უცხოურს ტარაძე აძენს, ყოველთვის 1867 წ. ტარაძეზე ნაკლები იყოს. საზოგადოებამ საჭიროდ დაინახა აგრეთვე, რამდენიც ნიკოლოზის რაინის გზას ტვირთი მოაქვდაც, იმდენი ტარაძე მიკრავდებოდაც, —საყურად დაწესებულების დამხმარებელი საზოგადოების წარმომადგენელთა მიზანწილობით, უფლება ჰქონდეს ამ გზის ტარაძეების განხილვისა და დამტკიცებისა, ვიდრე მდის მხარეთბლობა დაამტკიცებდეს საზოგადო ტარაძე.

აპრილი. დეკურატოთა შალატუმი დაიწყო ბასის შესახებ მეუბნის გაჭირვებული მდგომარეობისა. მინისტრმა სთქვა, რომ მეშუბი მარტო ეგზორციუტის მდგომარეობაში არიან, მაგრამ ისე ვერ არიან, როგორც აზრადებდნენ. მძარბთლობა შეეწუხება ვაქუწვს მათ, რამდენათაც იმის მხრე შესაძლებელი იქნებოდა; იმას შეუძლია მხოლოდ ვაჭარობის საზოგადოება უთანასწორობა და მისცეს მეშუბის სრული თავისუფლება საშუალოს ფისის განსჯაში და სინდიკატების გამართვაში; მინისტრის არ მოსწონს აგრეთვე საფრანგეთთან უცხო ქვეყნული მეშუბის განდევნის ბასი. მინისტრის პასუხის აძლედა რადიკალების დანის მოთვე კვებამსსა, რომელიც ამტკიცება — სახელმწიფო მოვალეობა ჩაერთვის საქმეში. დიპლომის სუსტი მდგომარეობა, უკეთესად განაწილოს ვაჭარებისადმი, შეეცადონ სახრე, მისწონს საჭირო საგნებზე დადებული ხარჯი და იმის მაგვრად შემოსავლის კვლეობაზე დააწესოს გადასახადი.

20 იანვარი.

აპრილი. მთავრობა ახალის სესხის ბილეთებს 350 მილიონი ფრანკისა გამოსცემს. ოპიკოსორად მტკუნდება ის ხმა, ვითამაც ძარხულები მეორედ დასჯებულენ ბაგინეს. გუმიან პერლაშეხის სასაფლაოსთან გრანდ დიდი ცხებები, რომელთაც რამდენიმე ასი მოსახლე უსახლავროდ გაუტყა.

პრინცმა ნაპოლეონმა მიიღო რა ბონაპარტისტების შარტის დეკლარაცია. გამოაცხადა, რომ ადრიალმე შარტის ცხარე და განაონიერს ავტორიტის მიჰოსი ხელი; გარდაწვევითობა 5-ს თუ ბერძნულ შედეგს ბონაპარტისტების დიდი ერთება.

აპრილი. გენერალმა გორდონმა წერილით მოსთხოვა მასდის, რომ

მისგან დატყვევებული ევროპიელები ხართში დაიხილავს. ბუერ-ფაშამ ზეფრეს დროს დაამარცხა მასდის მომხრე ისამინ დინე, სინკოტი და თეპირი ჯერ კიდევ ევროპელებს ხელდაეხა; მაგრამ მდგომარეობა სინკოტსა, სადაც სავადლი შემოვილით, უკლებლია.

მანა. განსაკუთრებული ზომების საფუძველი წუხელის აქ ბევრი მეშუბი დატყვევდა. პილიტიკამ სხვაზე მრავალი გაისტუმრა ქალაქებში.

21 იანვარი.

პაბაშაბანი. გამოსვლადებული სახელმწიფო რჩევის გარდაწვევითობა, რომლითაც დადგინდა: სამზადნარ-გარედ დაწვევადლი სპირტის გატანის დროს დაწვევადზე და გამოხაზე უნდა გამოიხილვას 6% სპირტის, რომლის სივსარე 95 გრადუსზე ნაკლები არ იქნება; იმ სპირტზე კიდევ რომელიც ნაკლები სივსარის იქნება, 3% გამოიხილვას. ამ გამოიხილვას პროცენტს სპირტისა აქცია არ გადახდება.

მეტროპოლისის უწყებები იურეუბან-კაბოკონდვან და ივიის მხარეში იწურებინ, რომ ჩინელები ჩვეს ვაჭრობას ავირობებენ. კაბოკონში, წინააღმდეგ ხელშეწყობლობას, რუსის ვაჭრებს მართლ ქალაქ კაბოკონში უწყებინ; ივიის მხარეში აგრძალებული რუსეთის მხარეში ჩანს მუტან; კულდაბა და სხვა ქალაქებში შემოიპყვი ჩინეთური და ინგლისური საქონელი, და ეს გარემოება უწყებინ, ახერხს რუსეთის ვაჭრობა და მრეწველობას. ჩინელები ავიეთებინ თავიანთ საზოგადოებზე და ახლებლზე ამწევენ. საგრო ერეხის შემავლობანი ახალი სახელმწიფო სულოების განხილვის თაობაზე მმართველობით წერებში თანაგრძობობით მიიღეს გარდაწვევითობა, შემწეობა გაუწიონ ხელმომხილის უკდინს ვაჭრელებს.

ორშაბ. შერის ვაჭრობაში მეუფლებლობის შემთხვევით იწვეს გამტანა: კომისიონერი კულიბანი ადარ აძლევს თავის ბილეთს კომისიონერებს 153,000 მანასა. ანაშაბა. ვაჭრებს დადოიროა მოწინავე წერილი ამტკიცებს, რომ საჭიროა რუსული ენა ცფრენი ძლიერ გავრცელებული იყოს აქურის ინტელიგენციაში.

განხილვები

არწურის თეატრი. დღეს, 22 იანვარს, ქართული დრამატული დასის აშხანა, გამასაგან წარმოდგენილი იქნება

აღმოსავალი გეგმა

კომედია 2 მსკ. ჭრანტუტულია. ბ. ი. შანალია.

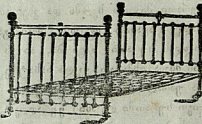
გზისა ტრიაზილი

სერები ვლუთა გათავისუფლების დროს თ. ილი. შანალია.

ლიპარიანობა

განდევნილი თ. ი. შანალია, სახალხო ხეში და შიგნითაზე გლობო თამაში. ადვოკატის ფისი ხეულებზე და დასწავს 8 საათზე. (2—2)

ინგლისის მალახობრივი

ერთის საწოლა 7 მანუიდაც და ორის საწოლა 14 მანუიდაც, მათა ლეაბი, ზღვის ზღასთან გატყვევდა 5-დან 8 მანუიდაც, კოლაქი მუდგვი ნიუთაბი იყავდა 25% უფრო იაფად, კიდევ სხვადასხვა; ორბიბის მუტანის საფრე, მანუიდაც, საწოლა, საშუქარ, ჩანას და სტოლა, საწოლა მანუიდაც, ფრანკის, დასაქვანი, შარის-სახანი, ტარაქა, სუფოთა, საწოლა

გაბი, რაუგები, გრაფიკები, საქმური, თუშები, ბუღები, სასალოები, ტარაქები, საძებები, საძირები, გარბანი საფრეები, უსაქვანი, გვიხის და ქალის, ლეაბი, ლესტები, ტანის-მისის დასაქვანები, სახალი მარტა-ტარაქები, რეკები, უთიანი, წიქრები, სურბები, ლეაბი, კალკები, ანგლისის თაობი და რეკლები, შავი, ყარაბები, განსილები, სასაქვანი, ნან-ნაბი, გიტრებები, ხახები, ზღვები, წახები, სურფები, საძებრეებისთვის რეკები, გრანდის ტრეკები, შარაბები, გიტრები, შავუბი, სურფი, ზღვის ზღასა, დამატებები და ს. ნიგლისური მალახობრივი №156, 157, 158, 159 და 160. ამ ნომრებს ურთოდება მაქვთ. (100—47)

ჩინოზულ ვაჭარს დალბის ბა. ში, ყოველ ვაჭარს რკინის კოლბები 10% ნაკლებ იყავდა. ინგლისის ნომრები უსაქვანი იყავდა 25% ნაკლებ ვიდრე სანამ სხვა საწოლა სახლებში ჩვევ მივილი თლ-მლი უსაქვანის სოტის კარაქსა და ჩინ, 1-ლი კოკეისი, ბორა, 2 მ. წინადა ჩაი, უსაქვანი. ამ ჩანას სხვა მალახობრივი ყოველთვის იყავდა 3-ის მანუიდაც 4-ს მანუიდაც, რადგანაც ტანისაღლის უსაქვანის ესპანო-ქალისის დომანები და სხვა ტანისაღისთვის იყავდა 20% ნაკლები. (10—10)

თიონ-აღმოსავალი

ამგერებს თმის და აღინდელი ფისი მძღვე; ფისი ერთი შუბი 2 მანუ, გარე-საქვანი 2 მანუ და 28 გ.

გაბ-მასტრი

ქვე ასევეება ქინის ზომასა თიონის განსაქვანად, ფისი 1 მანუ. სინკოტი თავის ტრეკების მოსახლობად, ტრეკებს ს. შინი, ლეაბი და სხვ.

ბილიორგაჩიული ბანსადება.

- ქაშაშა, ანუ მოთხილბანი მოხრდილთა უმოსთაიესი, წიხი პირ.
- გელი, ა. გრუგაშეპალის რედაქციით, გამოიკვდა სტუმბიდაც და ასევება.
- გამომქვანის გრეჭრეების წიხების მალახობი. ფისი ორა. მანუი, ათი.
- გამომქვანის მთავრეებს წიხი დაქობობა 33 კაქვიათა.
- ხმლი, ანუ რეწვლითა ლეჭის ერება მოხრდილთა უმოსთაიესი.
- მუდგენილი აიკოა გრუგაშეპალის მურ, ასევება იქვე; ფისი გქისი შურ; ათი გამომქვანის მთავრეებს წიხი დაქობობა, სუი შურიათა.
- პარბა სპარბატიული, გამოიკვდა მურ, მუდგენილი მთავრეებს.
- ფიურებს იქვე; ფისი სამი მანუ; ათი გამომქვანის მთავრეებს კარტი დაქობობა ათ შურიათა.

სავალბოუსო

კალმები

რომლებთაც შეიძლება წერა სულ მსხვილ, უსუფოთა ჭაღადი. ერთადერთი საწვეტო—ინგლისის მალახობი, იქვე ზურფებთა სხვადასხვა ვაჭარს ცალმები, კოლბები, სურსათისა—25% იაფად, რასწვევს. იქვე: შინი, ჭაღადი, გრეჭრები, რეკები, ლეი, კარანდა, ზანდა, კალმები, ზურფანები, ჰორტ-სიკანები, ლბობები, რამები, მერტლები, საძირებლები, სწოლი, სალესი, ვარბები ჯურჭლებსა სურფად (პოპასი), თეთრმალახობისა; ჰარას სალესი, ატკეისათვის ვლიანები, ტანსები, საგანდები, საწვეები, საგანდები, ზუსტინა, წიხი, ბიბოლბი რეკლები, გიტრებისა, შინ-სალოები, კომპასები, ტრამბეტრები, მუჭები, სუსები, მანსტები, ხისტოები, ზომიანი, გამრება, საწრებები, საწველები, შარაბები, საძირებლები, გრანბი, ჭაღადები, შიბტრები, თაისი, ტანისაღისი, ცხენის და მტრეობისა მანქანოებში, კარები, საყმბო ჭაღადი კატრ-ვლორეებისათვის და სხვ. და სხვ.

პაბაშაში—20 მ.

(100—20)